

NIEUWSBRIEF

Nummer 17, juli 2015

Inhoud nieuwsbrief

- Drugs nieuws
- Symposia
- Vernieuwde MDI website
- Zwangerschapsverlof Lotte Wijers
- Publicaties uit het veld

Drugs nieuws

Waarschuwingscampagne witte heroïne in april beëindigd

Eind 2014 raakten zeventien toeristen onwel nadat ze als cocaïne verkochte heroïne hadden gesnoven. Drie van hen zijn overleden. In februari dit jaar werden opnieuw drie toeristen onwel nadat ze witte heroïne hadden gekocht bij een straatdealer. Een signalement van de drie laatste slachtoffers en camerabeelden hebben ervoor gezorgd dat de dealer zichzelf kwam melden bij het politiebureau. Naar aanleiding van het aanhouden van de dealer en het uitblijven van nieuwe incidenten en meldingen werd begin april besloten om de waarschuwingscampagne in Amsterdam te beëindigen. Wel werd afgesproken dat de hulpdiensten en de politie alert zouden blijven.

Interne signalering: 2C-B poeder met NBOMe's en PMMA tabletten

In maart werd er bij het Drugs Informatie Monitoring Systeem (DIMS) voor de tweede maal een 2C-B poeder ingeleverd dat diverse NBOMe's bevat (25I-NBOMe, 25C-NBOMe en 25H-NBOMe). NBOMe's zijn sterke hallucinogene stoffen en actief bij een dosering van < 1 mg. Een gangbare dosering 2C-B is 10-20 mg. Bij een dergelijke hoge dosering kunnen NBOMe's echter levensgevaarlijk zijn. In het buitenland zijn op deze manier waarschijnlijk al meerdere mensen overleden. Via een interne signalering werden begin april professionals uit de DIMS en MDI-netwerken gewaarschuwd, zodat deze extra alert konden zijn.

Daarnaast werd er in maart gewaarschuwd voor tabletten met een hoge dosering PMMA. In juni werd er in de regio Limburg specifiek gewaarschuwd voor de 'roze 5-puntige ster', een tablet met ± 70 mg PMMA en nauwelijks MDMA. Het verschil tussen MDMA (de werkzame stof in XTC) en PMMA is dat de effecten van PMMA veel later optreden, waardoor de gebruiker de illusie kan hebben met een lage dosis MDMA van doen te hebben en een dosis bijneemt. Uren nadat PMMA is ingenomen kunnen ernstige fysieke effecten optreden zoals: hyperthermie, tachycardie, hypertensie, hartritmestoornissen en bewusteloosheid. Behandeling bestaat met name uit symptoombestrijding (o.a. afkoeling, benzodiazepinen en eventueel vaatverwijders). Neuroleptica (i.v.m. maligne neurolepticum syndroom) en bètablokkers vermijden. In de afgelopen jaren zijn in binnen- en buitenland verschillende mensen overleden na het gebruik van drugs met PMMA. Een lijstje met tabletten waarin door het DIMS-bureau het afgelopen jaar PMMA is aangetroffen is te vinden op de website <http://www.drugs-test.nl>.

Aanhoudende aanwezigheid van levamisol in cocaïnemonsters

Het aandeel cocaïnepoeders dat levamisol bevat, leek begin 2014 iets af te nemen. Sinds halverwege vorig jaar is dit echter weer toegenomen. Meer dan driekwart van de bij de DIMS-deelnemers ingeleverde samples

bevatte eind 2014 levamisol. Op dit moment bevat meer dan 80% van de monsters levamisol. Het gemiddelde gehalte levamisol in de cocaïne schommelt rond de 10%.

Naar aanleiding van de aanhoudende aanwezigheid van levamisol in cocaïnemonsters heeft het CAM (Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs, ondergebracht bij het RIVM) de Quick Scan uit 2010 naar levamisol geactualiseerd. Uit de [Quick Scan levamisol](#) blijkt dat frequente cocaïne gebruikers risico lopen op cytopenie (vermindering van het aantal bloedcellen) en levamisolgeïnduceerde vasculopathie (LIV). LIV zorgt voor het afsterven van bloedvaten in de huid, in week weefsel (neus, wangen, oorschelp) en in boteinden. Het niet tijdig staken van de blootstelling aan levamisol kan leiden tot verminking en amputatie. Naar aanleiding hier van geldt de aanbeveling om gebruikers en de medische beroepsgroep te informeren over de risico's van levamisol en om de ontwikkelingen van levamisol op de cocaïnemarkt te blijven volgen. Sinds 2009 zijn in de VS en Europa ongeveer 210 casussen van cytopenie en LIV bij cocaïnegebruikers gemeld, waarvan er 3 fataal waren. In Nederland zijn tot nu toe twee casussen bekend. Het NVIC (Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum) ontving tot nu toe 3 meldingen van levamisol intoxicaties bij cocaïnegebruikers. Het aantal meldingen van ernstige LIV is sterk toegenomen sinds 2010. ([RIVM, 2015a](#))

4-fluoramfetamine: een populaire nieuwkomer

De populariteit van 4-fluoramfetamine (4-FA, 4-FMP) blijft stijgen. Bij de MDI zien we sinds 2014 een toename in het aantal gezondheidsincidenten met 4-fluoramfetamine. Er is vaak sprake van combi-gebruik met ecstasy en/of alcohol. De mate van intoxicatie is meestal licht, maar kan bij combi-gebruik ook matig of ernstig zijn.

Naar aanleiding van de toename in het gebruik van 4-fluoramfetamine (4-FA, 4-FMP) en hieraan gerelateerde incidenten heeft het CAM tevens een [Quick Scan 4-FA](#) uitgevoerd. De schadelijke effecten van 4-FA zijn vergelijkbaar met die van amfetamine en MDMA. Veel gerapporteerde symptomen bij meldingen van (vermoedelijk) 4-FA intoxicatie zijn misselijkheid, hoofdpijn, transpiratie, hyperthermie, angsten, tandenknarsen, moeite met inslapen, anorexia, griepachtige verschijnselen en mentale veranderingen. Bij hoge doseringen (vanaf ca. 150 mg) kunnen ernstige klachten van hyperthermie en overstimulatie van het centrale zenuwstelsel optreden. Omdat de effecten van 4-FA relatief langzaam beginnen en wat minder sterk zijn dan die van amfetamine of MDMA afzonderlijk, bestaat de kans dat gebruikers gaan overdoseren. Door de risico's en het toenemende gebruik geldt de aanbeveling om 4-FA te blijven monitoren. ([RIVM, 2015b](#))

Drugs kopen op het 'diep dark web'

Via het speciale Tor-netwerk is het voor gebruikers mogelijk om anoniem illegale drugs te kopen op digitale zwarte markten. De FBI claimde onlangs [zes drugsgelateerde doden](#) te hebben gekoppeld aan de zwarte markt 'Silk Road'. De slachtoffers zouden zijn gestorven aan een overdosis drugs die ze op Silk Road hadden gekocht. Silk Road werd in 2013 offline gehaald. In Manchester (UK) overleden eind 2014 [twee jongens](#) van 19 en 20 jaar oud aan een overdosis MDMA die ze via een digitale zwarte markt hadden gekocht.

Cocaïnegebruik voortaan af te leiden uit vingersporen

Er is door Britse en Nederlandse wetenschappers (een vingersporendeskundige en toxicoloog aan het Nederlands Forensisch Instituut) een op massaspectrometrie gebaseerde methode ontwikkeld om via een vingersporen te detecteren of iemand cocaïne heeft gebruikt of alleen heeft aangeraakt. De vingersporen (de vingerafdruk die op een voorwerp of op een plaats delict wordt achtergelaten) zitten vol eiwitten, aminozuren en cholesterol. Als iemand cocaïne heeft gebruikt kunnen er sporen van de omzettingen producten benzoylcgonine en methylecgonine worden gevonden in die vingerafdrukken. Indien de persoon alleen cocaïne heeft aangeraakt worden er geen omzettingen producten maar cocaïne zelf gemeten. De voordelen van de methode zijn dat er geen bloed of speeksel meer nodig is om cocaïnegebruik aan te tonen, dat de methode niet te vervalsen is en dat het vingersporen niet wordt beschadigd door het onderzoek. De apparatuur waarmee de analyse wordt uitgevoerd, is in het bezit van de universiteit van Surrey. ([NFI, 2015](#))

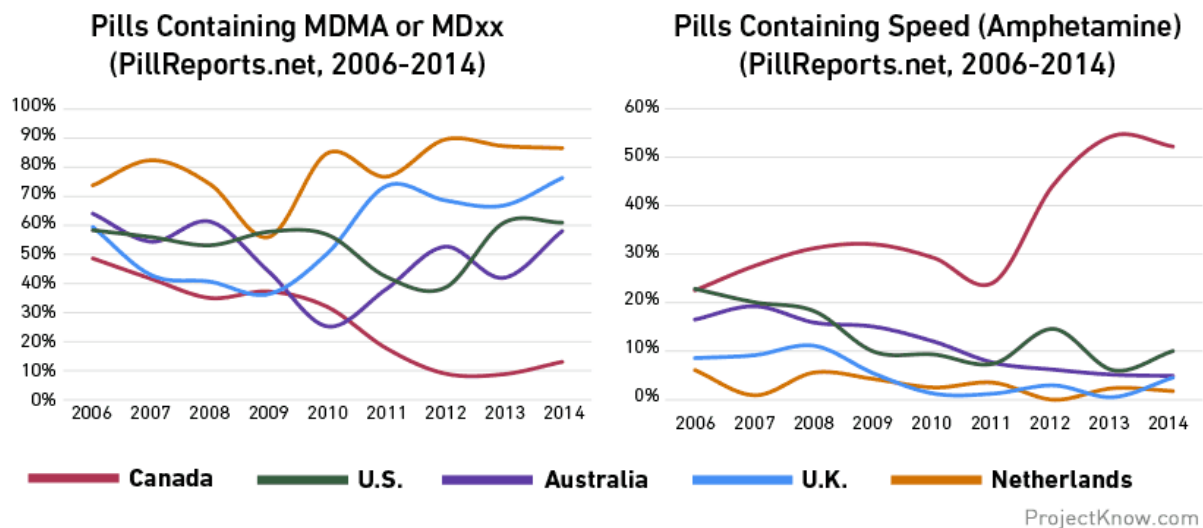
Drugstest automobilisten uitgesteld tot juli 2016

In mei werd [bekend](#) dat de invoering van de speekseltesten waarmee de politie automobilisten zal gaan controleren op druggebruik met een jaar zal worden uitgesteld. De testen zullen waarschijnlijk per juli 2016 in gebruik worden genomen in plaats van de door oud-minister Opstelten ten doel gestelde 1 juli 2015. In juli 2014 werd met een wetsvoorstel ingestemd waarmee geïntoxiceerde bestuurders harder kunnen worden aangepakt. Het in werking treden van de [nieuwe wet](#) maakt het voor politieagenten mogelijk om bestuurders te verplichten mee te werken aan een speekseltest waarmee druggebruik in het verkeer sneller kan worden opgespoord. Omdat combinatiegebruik van verschillende drugs of combinatiegebruik van drugs met alcohol in het verkeer het risico op ernstige ongevallen sterk doet toenemen geldt voor gecombineerd gebruik dan een nullimiet. Bij

gebruik van één drug zullen de zogeheten gedragsgerelateerde grenswaarden volstaan en bij gebruik van alleen alcohol gelden de bestaande grenswaarden van 0,2 ‰ (beginnende bestuurder) en 0,5 ‰ (ervaren bestuurder).

Nederlandse XTC bevat het vaakst MDMA

Om er achter te komen wat er in zoal in XTC-pillen en poeders zit analyseerde ProjectKnow 27.000 verslagen van gebruikers (pill reports) uit 2006-2014 uit vijf verschillende landen. Volgens [de analyse van ProjectKnow](#) staat Nederland aan kop wat betreft de aanwezigheid van MDMA in XTC-pillen (figuur 1). In 2006-2014 zou 70% van de Nederlandse pillen MDMA bevatten tegenover 20% in Canada. De XTC-pillen uit Canada bleken het vaakst amfetamine te bevatten. Het is echter de vraag hoe betrouwbaar de data zijn, aangezien het om 'user generated content' gaat.

Figuur 1. Het percentage XTC-pillen dat MDMA resp. Amfetamine bevat. Bron: [ProjectKnow](#)

Legalisering van ecstasy, wel of geen goed idee?

De afgelopen maanden is de discussie over het wel of niet legaliseren van ecstasy weer flink opgelaaid. In Amsterdam openden D66-jongeren in mei een ['xtc-winkel' met neppillen](#) om te laten zien hoe de gereguleerde verkoop van ecstasy eruit zou kunnen zien. Volgens de jonge democraten zal regulering leiden tot minder problemen met de partydrug. Volgens Trimbos-instituut collega's Margriet van Laar, Ninette van Hasselt en Ferry Goossens ligt dit niet zo simpel. Ze haakten met het artikel ["Ecstasy: Niet moraliseren, maar ook niet bagatelliseren"](#) in op het onderwerp. Het Trimbos-instituut is geen specifiek voor- of tegenstander van legalisering aangezien er zowel voor- als nadelen aan legalisering zullen zitten. Trimbos-collega Daan van der Gouwe gaat in [een mediabericht](#) kort op de voor- en nadelen van legalisering in.

Lancering Celebrate Safe

De campagne Celebrate Safe is zondagmiddag 28 juni tijdens het techno evenement 'Awakenings' officieel van start gegaan in het bijzijn van evenementenorganisatoren, drugspreventie en verslavingsorganisaties Unity en Jellinek, medische hulpverlener Event Medical Service (EMS) en staatssecretaris Van Rijn van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De organisatoren die Celebrate Safe ondersteunen zetten zich al langere tijd in voor het veilig bezoeken van evenementen en zijn zich er van bewust welke risico's dit met zich mee brengt. Celebrate Safe moet hét platform worden waar je terecht kan voor tips en betrouwbare informatie over bewust en veilig feesten. De campagne vraagt dan ook aan evenementenorganisatoren, EHBO organisaties en overige medische hulpverleners zich te verenigen achter dit initiatief en samen te werken aan het bewust maken van de evenementenbezoekers en daarmee de risico's op incidenten te verkleinen. Meer informatie over de campagne is te vinden op de website van [Celebrate Safe](#). (Met dank aan Ronald van Litsenburg van EMS)

Symposia

Studiedag 'Ecstasy en het festivalseizoen 2015'

Op 10 juni j.l. werd de studiedag 'Ecstasy en het festivalseizoen 2015' georganiseerd op het Trimbos-instituut. Het doel van deze dag was om samen met professionals uit de verslavingszorg, preventiedeskundigen, party-

organisatoren, lokale bestuurders en beleidsmedewerkers van overheden kennis en ervaringen uit te wisselen en gezamenlijk na te denken over mogelijkheden om het gebruik van en aantal incidenten met ecstasy te verminderen. Bekijk de korte [videoverslagen](#) van de studiedag op de speciale [drugsinfo XTC website](#).

Save the date: 11 december 2015

Op vrijdagmiddag 11 december 2015 zal op het Trimbos-instituut ons jaarlijks MDI symposium plaats vinden. Deelname is gratis, dus blokkeer deze middag alvast in de agenda! Het thema wordt later dit jaar bekend gemaakt. De presentaties van voorgaande jaren zijn te downloaden op de [MDI website](#).

Vernieuwde MDI website

Eind juni is de vernieuwde MDI website live gegaan en zijn er een paar wijzigingen in het invoerformulier doorgevoerd. Zo hoeft bij elk incident in plaats van geboortjaar en maand alleen nog het geboortjaar ingevoerd te worden. Daarnaast is 4-fluoramfetamine toegevoegd als type gebruikte drug, omdat het gebruik en het aantal incidenten na gebruik van deze drug is toegenomen. Ook is er in het menu aan de linkerkant een nieuw kopje genaamd "mijn incidenten". Hier is een download button toegevoegd waarmee de (door de deelnemer) ingevoerde incidenten geëxporteerd kunnen worden naar een Excel bestand. Het voordeel hiervan is dat iedere deelnemende instantie de eigen data direct ter beschikking heeft.

Zwangerschapsverlof Lotte Wijers

MDI collega Lotte Wijers is op 6 mei bevallen van een dochter. Moeder en baby maken het goed! Lotte komt begin augustus terug van zwangerschapsverlof en dan zal zij haar werkzaamheden voor de Monitor Drugsincidenten weer oppakken. Lotte zal dan weer als eerste aanspreekpunt voor de MDI fungeren en is bereikbaar per telefoon (030- 29 59 305) of per e-mail (LWijers@trimbos.nl).

Publicaties uit het veld

Laskowski LK, Landry A, Vassallo SU, Hoffman RS. Ice water submersion for rapid cooling in severe drug-induced hyperthermia. *Clinical Toxicology*. 2015;53:181–184. DOI: 10.3109/15563650.2015.1009994

Dit artikel beschrijft twee cases van hyperthermie na drugsgebruik waarbij succesvol met ijswater werd gekoeld (0.18-0.28 °C/min) in plaats van met een 'koude mist en ventilator' techniek.

Kubbenga IE, Postma N, Ramakers BP. Pneumorachis en pneumopericardium na ecstasygebruik: een niet alledaagse complicatie. *Ned. Tijdschr. geneeskd.* 2015;159: A8592

Een weinig voorkomende complicatie van ecstasy gebruik is het pneumomediastinum. In dit artikeltje wordt een casus gepresenteerd van een 20-jarige man met uitgebreid subcutaan emfyseem, pneumomediastinum, pneumopericardium en pneumorachis (dat is lucht in het spinale kanaal), ontstaan na bezoek aan een festival. Na exclusie van de meest voor de hand liggende oorzaken werd geconcludeerd dat de combinatie van intensieve inspanning (dansen) en het gebruik van ecstasy de afwijkingen verklaart. Er werd een conservatief beleid gevoerd en na enkele dagen opname op de Intensive Care was de patiënt volledig hersteld.

Deze nieuwsbrief werd u aangeboden namens het team van de Monitor Drugsincidenten: Esther Croes, Neeltje Vogels, Lotte Wijers en Nienke van der Putten. Voor reacties op deze nieuwsbrief kunt u contact opnemen met Nienke van der Putten (NvanderPutten@trimbos.nl). Heeft u interessante casussen, informatie of artikelen die te maken hebben met drugs of het herkennen of behandelen van drugsincidenten? Wanneer u deze naar ons opstuurt, verspreiden wij de informatie in het netwerk.